

1. OŚWIECENIE- nazwa epoki, ramy chronologiczne, filozofia.

- a) Nazwę wprowadził niemiecki filozof Immanuel Kant, nazywając oświeceniem wyjście człowieka z niepełnoletności, w którą popadł z własnej winy. Niepełnoletność to niezdolność człowieka do posługiwania się własnym rozumem.
- b) Oświecenie przypada na wiek XVIII.
- c) Idee filozoficzne:
 - ateizm- niewiara w Boga;
 - deizm- wiara w to, że Bóg stworzył świat, ale nie ingeruje w jego dzieje;
 - racjonalizm-źródłem poznania świata jest rozum;
 - empiryzm- źródłem poznania jest doświadczenie;
 - sensualizm- źródłem poznania świata są zmysły.

2. Ignacy Krasicki „Bajki”- Krasicki tworzył w myśl zasady : bawiąc uczyć. Uprawiał wszystkie gatunki typowe dla oświeceniowego klasycyzmu. Należą do nich bajki. Napisał dwa zbiory bajek: epigramatycznych (zwięzłych, wywodzących się od Ezopa) i narracyjnych (dłuższych opowieści). Bajka to utwór wierszowany, w którym najczęściej bohaterami są zwierzęta będące alegoriami postaw ludzkich. Bajka zawiera morał, czyli pouczenie wyrażone wprost lub zasugerowane.

„Ptaszki w klatce” – bajka napisana po I rozbiórce Polski, mówi o tym, że nie doceni wolności ten, kto jej nigdy nie zaznał (rozmowa młodego czyżyka ze starym).

„Malarze”- opowiada o dwóch malarzach: jeden upiększał postaci na swoich portretach i był bogaty, drugi malował portrety odzwierciedlające prawdę i był biedny. Morał: ludzie wolał słyszeć o sobie miłe kłamstwa niż przykrą prawdę.

„Jagnię i wilcy”- napadnięte w lesie jagnię jest alegorią naiwności, a wilki, które je pożerają- siły. Gorzka nauka- na świecie panuje prawo silniejszego.

„Dewotka”- krytyka fałszywej pobożności.

„Szczur i kot” – szczur alegoria pychy , a kot sprytu. Morał : przestroga przed pychą, która prowadzi do nieostrożności.

- 6. Ignacy Krasicki „Satyra”- satyra to utwór piętnujący i ośmieszający przedstawione w nim zjawiska, Wady. Zawsze jest bezimienna, w przeciwieństwie do paszkwilu czy pamfletu. Dla Krasickiego satyry były sposobem na to, żeby bawiąc uczyć.

„Do króla”- rodzaj listu dedykacyjnego, skierowanego do Stanisława Augusta Poniatowskiego, którego Krasicki był bliskim współpracownikiem. Poeta w przewrotny sposób chwali króla. Zarzuty skierowane pod adresem władcy wskazują na jego zalety: jest królem elekcyjnym a nie dziedzicznym, Polakiem a nie cudzoziemcem, jest młody, jest mecenasem kultury i sztuki, jest łagodny dla poddanych. Autor ośmiesza tu zawistną szlachtę.

„Pijaństwo”- satyra w formie dialogu dwóch szlachciców. Jeden opowiada o niedawnym pijaństwie z okazji imienin żony i o innych powodach nadużywania trunków. Drugi poucza go o szkodliwość

nałogu. Choć obaj są zgodni co do negatywnych konsekwencji picia alkoholu, gdy się rozstają, pierwszy zapowiada, że idzie napić się wódki.

7. Ignacy Krasicki „Hymn do miłości ojczyzny”- tekst umieszczony w poemacie heroikomicznym pt. „Myszeida”, szybko zaczął funkcjonować jako samodzielny utwór. Stał się hymnem Szkoły Rycerskiej. **Powstał po I rozbiórze Polski i wyjaśnia, czym jest patriotyzm czasów niewoli.** Opiera się on na ponoszeniu wyrzeczeń dla ojczyzny, a nawet poświęceniu dla niej życia. Utwór patetyczny, jest rozbudowaną apostrofą do miłości ojczyzny. Uczucie to jest określone jako święte, a zatem jest poddane sakralizacji. Parodię tego podniosłego hymnu zamieścił Krasicki w „Monachomachii”.